

Magyar Adatbázisforgalmazók Kamarája (MAK)

A vállalkozói szféra számára mindig fontos és izgalmas, hogy a profit kitermelése, illetve növelése milyen segédeszközök bevetésével érhető el.

Egyik ilyen régi és új segédeszköz az *értékesíthető információ*. Régi, mert már az ókorban is létezett. A terjesztése azonban csak igen egyszerű eszközökkel (szóbeli közléssel, esetleg írásban) történt. Új, mert a XX. században a technika, a technológia robbanásszerű fejlődése az információközlés, az információkezelés eddig csak elképzelt, megálmodott módozatainak megvalósítását tette lehetővé.

A vállalkozói információs rendszer alapelemei

A vállalkozó egyetlen információfelhasználási szempontja a *profittermelés*. Beteljesüléséhez létre kell hozni a vállalkozói információs rendszert. Ennek alapelemei:

1. A rendszert létesítő oldaláról

Megvalósítási és működtetési szinten:

Műszaki, egyéb elemek	Személyi elem	Pénzügyi elem
Hardver, szoftver stb.	Tervező, létesítő, üzemeltető	Az indulás és a hosszú távú működtetés anyagi feltételei

Az információ szintjén:

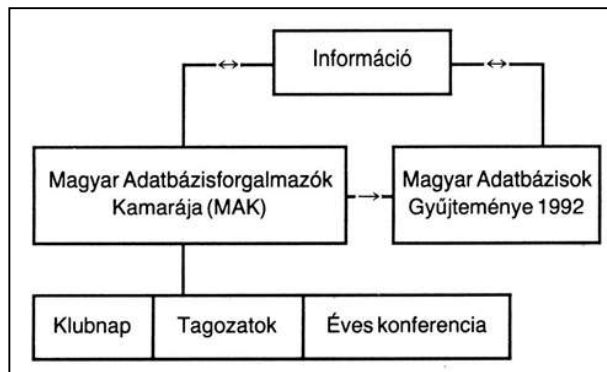
Adatgyűjtés	Adatbázis-építés	Adatkarbantartás
-------------	------------------	------------------

2. A rendszer felhasználói oldaláról

Vállalkozói érdekeltség	Információ	Oktatás
Profitnövelés	Mennyiség, származás, időállóság, tartalom, ár, megbízhatóság, könnyű és gyors hozzáférés stb.	Az információ hasznosításának oktatása

A MAK lehetséges szerepvállalása a vállalkozói információs rendszer megvalósításában

Minden egyes alapelem a létesítő és a felhasználó oldaláról egyaránt sokféleképpen tárgyalható. Most csak a felhasználói oldal szempontjából vizsgálódjunk:

Mi is valójában a MAK, és hogyan kapcsolódik az információ leihasztóló oldalához?

A MAK 1991 áprilisában jött létre azzal a céllal, hogy a Magyarországon adatbázisokat építő, forgalmazó cégek, szervezetek, intézmények szakmai érdekképviseletét lássa el, piacfelderítést és bővítést tegyen lehetővé.

A MAK taglétszáma 1992-ben már meghaladta a negyvenet. A minden hónap első szerdáján tartott klubnapon lehetővé teszi tagjainak és más külső szervezeteknek is a nyilvános bemutatkozást. Tagozatok létrehozásával segíti a speciális területek szakmai igényeinek kielégítését. így jött létre az online tagozat, és indulás előtt áll a könyvtári tagozat is.

Az adatbázisok és az adatbázisok működtetéséhez szükséges szolgáltatások koncentrált bemutatkozását segíti az évenkénti DATXX Konferencia.

A Magyar Adatbázisok Gyűjteménye 1992

A MAK a felhasználói oldal megfelelő tájékoztatására országos felmérést végzett a Magyarországon szolgáltatott adatbázisokról. A felmérés 148 adatbázis adatait öleli fel tulajdonosi nyilatkozatok alapján, s ezért megbízható. Nemcsak az elektronikus, hanem a papíralapú adathordozón lévő adatbázisok adatai is tartalmazza a gyűjtemény. A gyűjtemény - mondhatni: az adatbázisok adatbázisa - többek között az alábbi adatokat rögzíti:

- az adatbázis neve, címe, telefonszáma;
- a vezető neve, telefonszáma;
- az adatbázis technikai háttere (operációs rendszer, kezelő és/vagy lekérdező szoftver, illetve a kiszolgáló gép típusa);
- az adatbázis tartalma, jellege, struktúrája;

- az adattárolás formája;
- a frissítés gyakorisága, az éves szinten bekövetkezett változások százalékos gyakorisága;
- az adatforrások köre;
- a lekérdezés, a keresés szempontjai;
- az adatszolgáltatás igénybevételének módja;
- kiszolgálási tarifák;
- a forgalmazott adatok mennyisége éves szinten stb.

Az adatbázis-gyűjteményhez a MAK elkészített egy lekérdező szoftvert. Ezzel különböző szempontok szerint megfogalmazott kérdésekre pontos és statisztikai jellegű választ kaphat a gyűjtemény felhasználója.

Vizsgáljunk meg néhány érdekesebb adattípust a gyűjtemény alapján:

1. Az adatforrások köre (1. táblázat): A táblázatból látszik, hogy az adatok zöme (78 adatbázis adata) elsődleges megbízhatóságú. 44 adatbázis megbízásból (bérmunka jellegű tevékenységként) végzi a feldolgozást. Az adatok persze itt is lehetnek primer megbízhatóságúak. 21 gazda nem nyilatkozott arról, hogy milyen körből jut információhoz. A többi adatbázisgazda általában másodlagos információfeldolgozást végez.

2. Üzleti adattartalmú, a vállalkozások számára alkalmas adatterületek (2. táblázat): A felmérés 14 pénzügyi, 13 céginformációs, 12–12 külkereskedelmi és ipari jellegű, valamint 11 üzletközvetítéssel foglalkozó adatbázist regisztrál. Meglepetés, hogy ingatlan- és idegenforgalmi adatokat mindössze 1–1 adatbázis forgalmaz.

1. táblázat

Az adatforrások köre

Adatbekerülés módja	Adatbázisok száma
Elsődleges adatgyűjtés	78
Adatfeldolgozás	44
Nem adta meg a bekerülés módját	21
Hazai, külföldi sajtóválogatás	8
Közlönyök, értesítők, szabványok	4
Üzleti ajánlatok	5
Fizetett hirdetés	2
Szakirodalom	4
Külföldi adatbázisok	4
Egyéb	6

Adorján Gy.: Magyar Adatbázisforgalmazók Kamarája

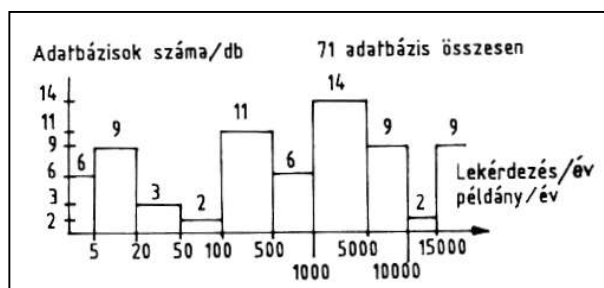
2. táblázat

Az üzleti adattartalmú, a vállalkozások számára alkalmas adatterületek

Terület, adatfajta neve	Az adatokat tartalmazó adatbázisok száma
Üzletek közvetítése, vállalkozások bemutatása	11
Termékinformáció jellegű	10
Céginformáció, címek, taglista, szakértői listák	13
Jogszabályok, szabványok	9
Pénz, bank, kamat, árfolyam, tőzsde, hitel	14
Külkereskedelmi jellegű (export–import, vám)	12
Ipari, építőipari jellegű információ	12
Mezőgazdasági jellegű	5
Közlekedés, szállítmányozás, fuvar	3
Idegenforgalom, szálloda, vendéglátás	1
Ingatlan	1
Munkaerő	6
Oktatás	8
Technika, technológia	4
Levelezés	2
Környezetvédelem	2

3. A forgalmazott adatok mennyisége éves szinten

(1. ábra): Ilyen jellegű információt csak 71 adatbázis adott. Ebből 14 adatbázist éves szinten 1000 és 5000 közötti számban kérdeznek le, de akad 9 olyan adatbázis is, amelyre 15 000-nél nagyobb lekérdezési szám jut. A két legnagyobb az ÁNH (16 millió lekérdezés/év) és a WORLD-CONTACT (1 millió lekérdezés/év).

1. ábra A forgalmazott adatok mennyisége éves szinten

3. táblázat

A szolgáltatás igénybevételi lehetőségei

Fizető vagy nem	Adatbázisok száma
Díjmentes mindenkinek vagy a tagoknak	23
Tagsági van, vagy tagoknak kedvezmény	12
Nem válaszolt a kérdésre	50
Fizető	85

4. táblázat

Az esetleges díjfizetési feltételek

Díjcsabásfajták	Adatbázisok száma
1500 Ft/óra	8
1000–5000 Ft/év	5
5000–10 000 Ft/év	1
10 000–20 000 Ft/év	4
20 000–50 000 Ft/év	17
50 000 Ft/év fölött	13
2 Ft/rekord	2
10 Ft/találat	2
4 Ft/rekord	1
1000 Ft/rekord	1
8–32 Ft/db	1
400 Ft/db	1

50 Ft/két hét/hirdetés	1
1000 Ft/kiadvány	1
1000 Ft/CD-lemez	1
2000 Ft/ország	1
2500 Ft/adatbázis	1
7300 Ft/téma	1
telefondíjért	1

4. A szolgáltatás igénybevételi lehetőségei (3. táblázat) és az esetleges díjfizetési feltételek (4. táblázat): Az igénybevételi lehetőségekből látszik, hogy a szolgáltatásokért ilyen vagy olyan formában fizetni kell (85 + 23 + 1 2), de 23 adatbázis térítésmentesen vehető igénybe. 50 adatbázis nem nyilatkozott erről a kérdésről. Érdekes képet mutat a szolgáltatás igénybevételéért járó díjtáblázat, amely cégnév nélkül tartalmazza az előforduló díjakat. A lekérdezett adatok után fizetendő díjtól az éves átalánydíjig itt minden térítési mód előfordul.

Bővebb információ a MAK titkárságán: *Félegyházi András. 1012 Bp., Kuny D. u. 13 Tel: 202-2998.*

Adorján György